

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. BEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az egész német haderő Oroszország ellen készül

Két hét múlva vége lesz a francia hadjáratnak

Berlin, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) A „Morgenpost“ beavatott köréből nyert értesülése alapján azt írja, hogy a németek két hét múlva befejezik a francia hadjáratot és azután teljes erővel az oroszok ellen vonulnak.

Eddigi harcainkban 50,000 foglyot ejtettünk és 300 ágyut zsákmányoltunk — A szerbeket mindenünnen kivertük — Párisban munkásforradalom készül

A harcterek mai hírei egyik irányból sem jelentenek döntést, inkább összefoglalásai a legutóbbi napok eseményeinek, a hosszú csaták megállapítható eredményeinek. Minden irányból kedvező eseményekről számolnak be ezek a hírek: északon, délen és nyugaton nagyhorderejű, reményteljes sikerek kísérik seregeink és szövetségeseink hadainak útját.

A délen lefolyt eseményekről, a szerb betörésről most jelent meg a hivatalos jelentés, amely teljes határozottsággal tudatja, hogy ugy a Szerémségből, mint a Bánátról teljesen kiverték a szerb rablókat s akiket el nem kergették, azokat elfogták, vagy megölték. — A déli vidékek már teljesen csendesek.

Északi galíciai hadseregeink pedig, amely minden csatában győzelmesen állta meg a helyét, újabb, jó terepeken helyezkedik el, hogy a nagy ütközetben a legjobb helyzetben legyen. Eddigi nagy sikereinket bizonyítja a hadifoglyok és zsákmányolt hadiszerek és ágyuk rengeteg száma. A hivatalos jelentés most számol be ezekről s a jelentés szerint 50.000 orosz és szerb fogoly és 300 zsákmányolt ágyu van eddig már a monarchia területén.

A cár haderejét szövetségeseink is tépi és szakgatja. A keletporoszországi német csapatok újabb és újabb győzelmét jelenti a dicsőséges csaták tábornoka, Hindenburg, akinek előnyomulása elsöpörte a szemben álló ellenséges hadtesteket.

Rövid idő választ el már különben is attól, hogy a monarchia és Németország egész hadereje egyesült erővel és pedig minden erejével ráveti magát az oroszra, hogy azután rövid idő alatt döntő, megsemmisítő csapást mérjen rá. A német körökben két hétre tervezik még az egész francia hadjáratot, amelynek győzelmes befejezése után a hatalmas német sereg Oroszország ellen vonul.

Páris körül még tart a három millió harcossal csatája és eközben benn Párisban is ké-

szül valami. De nem Páris védelme, hanem egy óriás munkásforradalom, amelynek oka Gallieni diktátor visszautasítása a munkás-szindikátusok ama kérésének, hogy adják föl Páris védelmét. A visszautasító válaszra bekövetkezett tüntetések már izelítőt adtak a forrongó munkások hangulatáról és a bekövetkező eseményekről.

Az eseményeket itt következő távirataink ismertetik:

Höfer jelentése a galíciai csatáról

Budapest, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese, ma éjjel hosszú jelentést tesz közre, amely visszpillantást tartalmaz a legutóbbi napok nagy harcaira és megállapítja, hogy seregeink a legnagyobb hősiességgel állták meg helyüket az igen nagy orosz túlerővel szemben. A Komarno—rawaruskai 70 kilométeres fronton megkezdődött az általános támadásunk, amely eddig teljesen eredményes volt. Ez különösen a déli szárnyon egészen Lemberg közelébe jutott.

Ezeknek a sikereknek dacára szükségessé vált seregeink egy újabb csoportosításának elrendelése, mivel az északi szárny Rawaruskánál fenyegetve volt és újabb hatalmas orosz túlerő nyomult elő úgy Krasznik előtt harcoló hadseregeink ellen, mint pedig a hadsereg és a leMBERGI csatátér közé.

A hadtáphatóságok kimutatása szerint eddig 41.000 orosz és 8000 szerb hadifogoly szállított a monarchia területére, továbbá több mint 300 tábortábori ágyut zsákmányoltunk.

Oroszország megcsalta Franciaországot

Bécs, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Neue Freie Presse megállapítja, hogy az orosz haderőnek ráfekvése Ga-

licia amnyit jelent, hogy Oroszország megcsalta szövetségését: Franciaországot, amidőn azzal áltatta, hogy a mi haderőnket akár tulerejével is komolyan veszélyeztetheti és így Németországot sakkban tarthatja. Ez az orosz áttatás nyilvánvalóan ürügy volt a francia pénzszerzésre.

A Reichspost szerint az orosz túlerőnek Galiciánál történt megkötése széttepte az orosz-francia titkos szerződéseket és ezzel a német és osztrák-magyar szövetség feladatainak első részét megoldotta.

A németek diadala nyolc orosz hadtest fölött

Berlin, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hindenburg tábornok a német császárhoz a következő táviratot intézte:

A vilnai hadsereg: a II., III., IV. és XX. hadtestek, a 3. és 4. tartalékosztály a Masurítavak mellett lefolyt ütközetekben és az ütközet követő üldözésekben teljesen szétverett. A grodnoi tartalékhadtest, a XXII. hadtest, a VI. hadtest és a III. szibériai hadtest részei a Lyknél lefolyt külön ütközetekben súlyosan szenvedtek. Az ellenséget nagy veszteségek érték. A zsákmány rendkívül nagy.

A hadseregnek száz kilométert meghaladó arcvonala mellett s tekintve egyes részeknek rendkívül menetteljesítményét, négy nap alatt százötven kilométert, az ily nagy arcvonalon és mélységben lefolyt harcokról egész terjedelemben még nem tehetek jelentést. Egyes különítményeink kemény küzdelemben jutottak, veszteségeink mégis csekélyek.

A hadsereg az egész vonalon győzelmet aratott a makacsul ellenálló, de végül mégis menekülő ellenséggel szemben.

A hadsereg büszke arra, hogy soraiban egy császári herceg küzdött és vérzett

Hindenburg.

Hindenburg tábornok magyar kitiintetése.

Bécs, szeptember 15. A király Hindenburg tábornoknak az oroszok fölött Kelet-Poroszországban kivívott diadalai alkalmából a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

Miért mondott le az orosz hadügyminiszter?

Kopenhága, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) Szuchomlinov orosz hadügyminiszter lemondásának okairól a következőket jelentik:

Az ellentétek Szuchomlinov hadügyminiszter és Nikolajevics Miklós nagyherceg fővezér között már régebbi keletiek. Szuchomlinov mindjárt a háború kitérőse után erélyes offenzívát sürgetett Németország ellen, majd éles bírálatot mondott az oroszoknak Tannenburgtól való vereségéről és kritizálta Nikolajevics Miklós nagyherceg hadvezetését. A hadügyminiszter a pétervári tiszti kaszinóban nyíltan kijelentette, hogy a nagyherceg kerül a németekkel való döntő összeütközést.

A cár lesz a fővezér?

Róma, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) A Giornale d'Italia jelenti Pétervárról, hogy nem lehetetlen, hogy a cár átveszi az orosz hadsereg fővezérletét.

A párisi csata

Berlin, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy vezérkar közli:

Nyugaton a hadsereg jobb szárnyán néhez, eddig eldöntetlen harcok folynak. A franciák által megkísérelt áttörést győzelmesen visszavertük. Döntés egyébként egy helyen sem történt.

Keleten tovább folyik az orosz hadsereg megsemmisítése. A saját veszteségeink aránylag csekélyek. Hindenburg hadserege nagy erővel már a határon túl áll. Suwalki kormányzóságot német közigazgatás alá helyezték.

Munkásforradalom készül Párisban

Páris, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.)

A munkás-szindikátusok vezetőinek küldöttsége megjelent Galieni tábornoknál, Páris katonai kormányzójánál és nyomatékosan kérte Páris védelmének feladását, de Galieni elutasította a munkásokat. A küldöttség sikertelensége miatt a forradalommal határos tüntetések voltak az utcákon a kormány és a háború ellen. A munkásforradalom kitérőse minden órában várható.

Morgan nem adhat kölcsönt Franciaországnak.

Newyork, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) A francia kormány tárgyalásokat kezdett az amerikai Morgan-bankhálzával százmillió dollár hadikölcsön tárgyában. — Bryand államtitkár tiltakozott a kölcsön megadására ellen azzal az indoklással, hogy az Egyesült Államokban csakis semleges államok nyerhetnek kölcsönt. E tiltakozás következtében a további tárgyalások megszüntek.

Aggastyánokkal védik Párist

Kopenhága, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) Páris védelmére 60—70 éves embereket is behívtak.

Kopenhága, szeptember 15. A Politiken jelenti Párisból, hogy a franciák maguk is beismerik a német aviatikusok elsőrangú teljesítményeit. — Német repülőgépek mindennap bombákat dobnak le Párisra.

Nem megy az angol katonának.

Kopenhága, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) Londonból érkezett hírek szerint a toborzás siralmas kudarcot végződik: nagyon kevesen jelentkeznek a hadseregbe való belépésre. A kormány felszólítást intézett az asszonyokhoz, buzdítsák fiaikat a belépésre, mert különben kénytelen lesz a kormány az általános védkötelezettséget behozni.

A szüifrazsettek segítenek.

London, szeptember 15. Pankhurstné asszony haragra tüzeli az összes szüifrazsetteket a német veszedelem elhárítására.

Az angol flotta nem mer megütközni

London, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) A Times ma felel azoknak, akik a flotta harcra bocsátkozását sürgetik s ezeket írja:

Jellicoe admirális nagy szolgálatot tett azért, hogy a német flottát távoltartja az oceánokól. Az angolok és a német flotta összeütközése azt a helyzetet teremthetné, hogy győznék, de győzelmiüknek olyan nagy lenne az ára, hogy megszűnnék a legnagyobb tengeri hatalom lenni.

A szerbeket kivertük

Budapest, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A szerb offenzíva, amely Szlavóniának szavapartí részeiben mutatkozott, pár nap alatt teljesen fiaszkóval véget ért.

Addig is, amíg részletes felvilágosításokat adhat a katonai vezetés a nagyközönségnek, hiteles forrásból megállapíthatjuk, hogy a Száván átjött összes szerb csapatok tegnap este teljesen megverve, nagy veszteségekkel fordultak vissza Szerbiába úgy, hogy ma már egyetlen szerb katona sem áll az ország területén.

Azok a határszéli magyar és német lakosok, akik a szerbek közeledténél híreire északi irányba elhúzódtak, ma már rendes lakóhelyükre visszatérhettek.

Budapest, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hófer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese az este közlése, hogy a Száván át betört szerb haderőt mindenütt visszavetettük. A Szerémség és a Bánát ennél fogva ellenségtől teljesen mentesek.

— A hős őrmester — debreceni baka. Az oroszok elleni harcoknak egyik lélekemelő hőstette volt az, amelyet Reiff Gyula, a debreceni 39. gyalogezred közlegénye hajtott végre s amelyért a hőst ott a harcmezőn léptették elő káplárrá, majd címzetes őrmesterre. A hőst most újabb kitiintetés érte: az arany vitézségi érmét nyerte el.

Az első beiratkozások a debreceni egyetemen

Kiss Ferenc rektor fölhívása

Más, békésebb időkben ujjongó örömmel fogadtuk volna azt a hirdetőment, amelyet most Kiss Ferenc, a debreceni m. kir. tudományegyetem rektora, bocsátott ki s a mely arról szól, hogy a mi egyetemünkön a beiratkozások megkezdődnek. Örömiünk ma sem kisebb, de csöndesebb, virágtalanabb, mert virágainkat harcoló katonáink vitték el magukkal. Szívünk és minden érzésünk ott van velük s az egyetemi nagy esemény fölött érzett örömiünkben majd később, majd győztes vitézeink pihenésekor fogunk minden szeretetünkkel, színes, hangos ünnepet ülni.

A rektor fölhívása a következő:

21—1914/15.
etsz.

A debreceni m. kir. tudományegyetemen a rendes beiratkozások a kivételes állapotokra való tekintettel f. évi szeptember hó 16-án veszik kezdetüket s bezárólag szeptember hó 30-áig tartanak.

Akik valamely elháríthatatlan akadály miatt a fent említett határidőn belül beiratkozni nem tudnak, azok kötelesek akadályoztatásukat hitelesen igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket annak a karnak dékánjához, amelynek kebelébe fölvételni óhajtanak legkésőbb szeptember 30-áig benyújtani.

A dékáni fölvétel október 6-áig érvényes.

Azok a hallgatók, akik október hatodikáig sem volnának képesek beiratkozni, a tanulmányi-, fegyelmi és leckepező szabályzat 25. §-a értelmében a dékánihoz hasonló indokolt s bizonyító okmányokkal felszerelt kérvényüket az egyetem Rectorához nyújtásuk be, aki is a beiratkozásra október 14-éig haladékot adhat. A katonai szolgálatot teljesítő hallgatók minden engedély nélkül október hó 8-áig iratkozhatnak.

Az utólagos beiratkozásra vonatkozó kérvények fölött a mondott határidőn belül a Rector végérvényesen határoz.

Amennyiben az utólagos beiratkozás határideje október 14-én túl is kitolatnék, e körülmény megfelelő módon publikálni fog.

A beiktatáshoz születési bizonyítvány, érettségi bizonyítvány, hazai egyetemről és főiskoláról, vagy külföldi egyetemről s főiskoláról jövőknak távozási bizonyítvány, továbbá lecke-könyv (lecke igazolvány), amennyiben pedig az érettségi vagy távozási bizonyítvány keltétől a felvétel időpontjáig hosszabb idő telt volna el, az illetékes politikai hatóságtól erkölcsi bizonyítvány is szükséges.

A jelentkezés az illető kar dékánjánál személyesen történik.

Tandijmentesség iránti kérvények a beiratás első napjától számított 12 nap alatt, vagyis szeptember 28-ig az illető kar tanártestületéhez címezve a quaesturában adandók be. Csatorlandók szegénységi, illetve állami tisztviselők és tanfériak gyermekeinek vágytalansági bizonyítvány; továbbá a tanulmányi jóelőmenetelt igazoló hiteles okmányok.

A tandijmentesség elnyerésére s a beiratkozás menetére vonatkozó felvilágosítások a quaesturai, valamint a kari dékáni hirdető táblákon fog közzétételni, miért is a hallgató-ság azokat saját érdekében figyelemmel kísélni tartozik.

Debreczen, 1914 szept. 4.

Kiss Ferenc,
e. i. rector.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás
fürdői **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize.
Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA**
városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják.
Kapható minden fűszerüzletben.

A debreceni segítő-akció

Társadalmi mozgalom sebesült katonáink érdekében.

Debrecen város lelkes társadalma — mint azt lapunk e hó 13-iki számában megirtuk — napról-napra fényesebb tanujelét adja annak a hazafias áldozatkészségnek, amelyet a háborúból sebesülten városunkba visszakérült vitéz katonáink gondos ápolása érdekében minden igaz magyar ember szent kötelességének ismer. A közélet előkelő férfiai a Debreceni Első Takarékpénztár tanácsstermében a napokban elhatározták, hogy a Vörös Kereszt Egyesület debreceni fiókjának áldásos működését a legnagyobb odaadással támogatják s a nemes cél érdekében gyűjtést rendeznek.

A lelkes mozgalom vezetőinek adományairól, ugyszintén a gyűjtés eddigi eredményéről lapunk vasárnap számában számot adtunk. Ezuttal örömmel jelentjük, hogy a gyűjtés szorgalmasan folyik s a Debreceni Első Takarékpénztárhoz a mai napig újabban a következő adományok folytak be:

Bárdos Géza 20, Karai Sándor 20, Frigyesi Jenő 20, Wilhelms Emil 20, Bechert Mánó 20, Koncz Lajos 20, Csanak József 50, Békés Lajos 30, ifj. Schwartz Vilmos 50, dr. Szántó Sámuel 20, dr. Moskovits Miksa 30, Mihalovits Jenő 50, Rickl Antal 40, Töpfler Ottó 20, Steinberger Adolf 30, Haranghy György és neje 10, Groh Ferenc prépost-plébános 1000 koronás adományának első havi részletében 100 kor., Lovász János és neje 10, Ókrós József 10, N. N. 1, B. Margit 1, Gizella Wolny 1, ifj. Lovász János 1, Weszter István 2, Kerekes Miksa 30, Koncz Dezső 10, Gaszner Géza 50, Trux Miklós és neje 10, dr. Balogh Géza 40, Nemzeti baleset bizt. társ. tisztviselői 9,31, Sztankay Béla 25, Ujházy Viktória 20, Bartók Ágoston 10, Holrschuh kapitány (39. gy. e.) 20, Szentesy Ferenc 5, Scharbert Gusztáv 2, Neubauer Indor 2, Sexty Emil 5, Schlosser Erzsébet 10 kor.

Osszesen 816 kor. 31 fillér. A gyűjtés eddigi eredménye 766 kor., együtt összesen 8496 kor. 31 fillér.

(A gyűjtés eredményének közzétételét folytatjuk.)

Ujabb adományok.

A behívott katonák családtagjainak segélyezésére újabban adakoztak: Jónás Mihály 5, Szabó Györgyné 1, Pető A-né 1, Fereneczy Viktorné 1, Trnka Ferencné 1, Fischer 2, Csóka Sámuelné 3, Tajdunk 5, N. N. 1, N. N. 1, Gáll 1, dr. Tóth 1, dr. Jakobovits József 2, Ungár Jenőné 5, Scharbert Gusztáv-né 2, Epsteiné 3, Epstein 1, dr. Horváth Károlyné 5, Benke Sári 4, özv. Benke Gyuláné 3, Beke Ferencné 1, N. N. 1, Tóth Kálmáné 1, Kegyes Sára 1, Szegő Józsefné 1, Balogh Péterné 5, K. Aurélné 1, Schneider 1, dr. Jankovits Jenőné 2, Székely Ferencné 1, Beszterczey Károlyné 4, Vági Gábor 2, Székely Jenő 1, N. N. 1, Jeney László 2, Góga András 1, N. N. 1, Ember Klementin 1, özv. Ember Pálné 1, N. N. 1, Ujváry György 5, Strausz Lajosné 3, Juhászné 1, Róth Mór 1, Radó S.-né 5, Övashatatlan 1, Rickl 2, Öry Mihályné 5, Pecz Imre 5, Szentessy Ferencné 6, Csatári Szűcs Bertalan 5 kor.

Arany- és ezüst tárgyakat adományoztak: Dr. Zalay Jánosné 2 ezüst karperec, 1 ezüst zsuszu, 1 arany zsuszu, Kaufmann Izabella 1 arany gyűrű, Horváth Matyóka 1 arany gyűrű, ezüst lánc, Sipos Lajos 1 arany gyűrű, Csák Erzsébet 2 arany gyűrű, 1 arany törmelék, Szabó Lajos 1 arany gyűrű, 1 ezüst zsuszu, Szabó Rózi 1 arany gyűrű kövel, Szabó Rózi 1 arany gyűrű, Szabó Margit 1 arany gyűrű, özv. Gy.-né 1 ezüst gyűrű, Rosenberg Margit 1 arany karperec, Falussy László 1 arany függő, Kádár Ilona 2 arany gyűrű, 1 ezüst lánc, Kövendy Domokosné 1 arany gyűrű, P. Pap Irma 1 arany gyűrű, Malatinszky Ferencné 1 arany gyűrű, Gyarmathy Géza 1 arany karperec, 1 arany fülbevaló, Körössy Margit 1 arany lánc, Körössy Idus 1 arany gyűrű, Gyarmathy Mariska 5 ezüst zsuszu, 1 arany tü, 1 arany gyűrű, 1

ezüst óra, 1 ezüst gyűrű, dr. Tóth Emil 3 ezüst kanál, 1 ezüst karperec, 1 arany, 1 ezüst érem, Pacz Ilona 1 ezüst karperec Friedländer Fanny 1 gyűrű, Berger Lujza 1 gyűrű, dr. Tervev Tamásné 1 arany karika-gyűrű, 1 arany gyűrű, Gál Ágnes 1 ezüst lánc, özv. Papp Ferencné 1 ezüst lánc, 1 arany karikagyűrű, özv. Ferencz Istvánné 1 ezüst tál, ezüst érem, arany törmelékdarabok, Mandel Samuné 1 arany karperec, dr. Szőke Aladár-né 1 arany óra, 1 arany gyűrű, 1 pár arany fülbevaló, Mandel Pál 1 arany gyűrű, Hanke Géza 1 arany gyűrű, özv. Bundsmann Jenőné 2 ezüst kanál, 1 kés, 1 villa, Ormós Lajos 1 ezüst óra, 1 ezüst gyűrű, 1 arany gyűrű, Herz Erzsébet 1 ezüst gyűrű, 1 ezüst szív, Böszörményi Pál 5 arany gyűrű, 1 arany zsuszu, Böszörményi Pálné 2 arany lánc, 1 ezüst karperec, 1 ezüst gyűrű, 1 pár arany függő, Némety János 1 ezüst óra, 1 érem, 1 zsuszu, 1 arany gyűrű, Varga Ilona 1 ezüst karperec, 1 arany gyűrű, Varga Margit 1 ezüst kanál, 1 ezüst karperec, Cs. Tóth Klárka 1 ezüst érem, 1 arany karika, Kádár Ilona 1 ezüst zsuszu, 1 ezüst pénz, özv. Vértes Andrásné 1 arany gyűrű, Steinberger Salamonné 1 arany gyűrű, 1 ezüst lánc, Szöllös Árminné 1 arany karkötő, 1 arany gyűrű, Balassa Bernátné 1 arany lánc, 1 arany gyűrű, 1 ezüst gyűrű, 3 törmelék arany, Horváth Margit 1 ezüst karperec, Éva Mária 1 pár arany függő, Szűcs Lili 1 ezüst gyűrű.

A sebesültek házi ápolása.

A katonai parancsnokság arról, hogy a sebesült tisztek és legénység kórházban, vagy házilag gyógyíthatók-e, a következő rendeletet bocsátotta ki:

Ad. F. Erl. Abt. 14. No. 5285.
1914. aug. 30.

A sebesült és beteg tisztek (hasonlórangúak és legénység), kik csapattestük területén kívül eső állomásokon érkeznek meg, a felvételükre szolgáló legközelebbi betegintézetbe adandók le.

Házi gondozásba átadás csak szükség esetén engedtetik meg indokolt írásbeli kérelemre, melyben a szolgálatképtelenség valószínű tartama kitüntetendő, különösen súlyos sebesülés esetén, mely kérdésessé teszi a sebesültek rövidesen katonai szolgálatra képes állapotba jutását.

De semmiképp nem engedhető meg oly könnyű sebesülteknél és könnyű betegeknek, kiknek gyors felgyógyulása a betegintézetben is várható.

A betegintézetből házi kezelésbe átvétel iránti kérelmek ügyében az illetékes állomásparancsnokság határoz.

Aranyban sebesültek már házi gondozásba kerültek, úgy ez utólagos jóváhagyás végett az állomásparancsnokságnak bejelentendő.

A temesvári cs. és kir.
katonai parancsnokság.

A református papok a csatatérre sietnek

Baltazár püspök körlevele

A hazaszeretetnek és lelkesedésnek gyújtó példáját állítja elénk *Baltazár* Dezső dr. püspök abban a körlevélben, amelyet most intézett a presbiteriumokhoz és tanintézetekhez s amelyben az ő gyönyörű szavával emlékezik meg ama 40 segédlelkész kijelentéséről, akiket az ő közbenjárására mentettek föl a tévedésből reájuk rótt katonai szolgálat alól, de akik kijelentették, hogy hazájukért — ha erre szükség lesz — fegyverrel is harcba szállanak.

A körlevél a következő:

A tiszántuli református egyházkerület püspökétől.

5708/1914. szám.

KÖRLEVÉL

minden kebelbeli egyházak presbiteriumaihoz és tanintézeteihez.

Folyó hó 14-én negyven református segédlelkész tisztelettel nálam. Szószólójuk, *Bányai* Lajos mindnyájuk nevében megköszönte gondoskodásomat, hogy a katonai sorba tévesen behívott segédlelkészek kiszabadítása iránt intézkedtem; egyben kijelentette, hogy ha a haza érdeke úgy kívánja, ők *nem akarnak a törvény által biztosított menetséggel élni, hanem vonakodás nélkül, sőt telkesülten fognak beállani nem katonai lelkészi, hanem fegyveres szolgálatra.*

Könyeimem keresztül dicsfényt láttam megvilágosodni ezeknek az ifjaknak a homloka körül. Ott állottak előttem a vértanu hősök méltó unokái. Bennök a dicső mult magasságáig felmagasztalódott a jelenvaló idő. Reájuk ismertem, mint arra az örökségre, a mit dicsőségének osztályosává választott ki az Isten s amelynél nemzeti létünk szent kincsei biztonságban vannak elhelyezve.

Ime, ezek az ifjak a veszély idején nem jogot kívánnak, hanem kötelességet s az őket védő törvénynek felibe emelik azt a törvényt, mely mindnyájunk teljes lelki és testi erejét, nyugalmat, életét a haza szolgálatára jegyezte el.

A fényes példa tündöklő hatása vonjon mindenkít maga után. Ami jó, szép és nemes indulat a lelkek mélyen szunnyadoz, ébredjen és lobogjon szent lángolással.

En úgy látom, hogy az idők teljessége elérkezett! A szükség nagy komolysággal megjelent. *Alljon tehát elő mindenki, akit megáldott az Isten a hadakozás arravalóságával s akit az Ő kegyelme a test nyomorúságának felibe emelt,* huzódózással, vonogatással, tarkagatással és mentegetéssel ne szállítsa alá magát a lélek nyomorúságába.

Ne várja a hívást senki, hanem a maga lelke indításából tegyen bizonyosságot a bátorsága és kiválasztottsága felől. A harcmezőn a nemzeti feltámadás: a gyávaság szegényében a legátközöttabb tenető.

Annak a negyven példaadónak a cselekedete pedig hirdettessék az ő emlékezetükre — ahol más mód nincsen rá — templomi szószékéről, iskolák katedráiról.

Isten oltalmába ajánlom a gyülekezetet, annak tagjait és minden intézményeit.

Atyafiságos szeretettel vagyok:

Debrecen, 1914. szeptember hó 15-én

Dr. Baltazár Dezső püspök.

A körlevelet ma küldte szét a püspöki hivatal a tiszántuli református egyházkerület valamennyi egyházának presbiteriumához és tanintézetéhez.

— **Beírások az iparostanonc-iskolába.** Az iparostanonc-iskola igazgatósága tudatja az érdekelt munkadókkal, hogy a fiu-növendékek beiratása szeptember 21-től 28-ig, a leányoké pedig szeptember 28-tól 30-ig tart s a rendes tanítás október 1-én kezdődik.

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

TÖRÖTT SZÁRNYAK

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Nilus és partvidéke. Természeti szépségek
A kis szökevény. Humoros.
Becsapott lakók. Bohózat.
Anna szökése. Életkép.

Előadások este 6 óratól éjjel 12 óráig folytatódó
gos bemenettel, rendes helyárrakkal. Bérlet- és
kedvezményes jegyek érvényesek!

CSÜTÖRTÖKÖN — PENTEKEN

A láthatatlan bíró

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

HIREK

*1 Patzák Kálmán hősi halála

A volt debreceni brigadéros megsebesülésének története

Pécsről jelenti tudósítónk: Egy vitéz honvédbaka, akit kitünő lövészi sikereiért kitüntetésre terjesztett fel a hadvezetőség és aki annak ellenére, hogy három helyen érte orosz golyó, már fel is épült sebeiből, a következő részleteket mondta el Patzák Kálmán hősi halált halt volt debreceni dandárparancsnok megsebesüléséről:

— Iszonyuan pusztítottunk az oroszok között. A mi katonáink kitünően voltak rajvonala zva s ha az orosz tüzéség nincs véletlenül belőve, a mi katonáink közül talán egyetlen egy sem sebesül meg. Az orosz puskagolyók mind fáradtan érkeztek hozzánk; ezért van, hogy olyan könnyű a legtöbb sebesülés. Engem három golyó ért, de egy se hatolt mélyen a testembe; a kapitányom huzta ki a fülem tövéből. Könnyörgtem a kapitányomnak, hogy engedje át nekem egy közeledő orosz raj „leszedését”. Céloztam, lőttem és a hányra céloztam, azt mind beleharapott a fübe. — Szerettem volna még egynehány muszkát a másvilágra küldeni, de közben megsebesültem.

Mikor hátrafelé kuszta m a rajvonala mögé, láttam, amint dicső generálisunk: Patzák Kálmán vezérőrnagy a lován éppen parancsot adt az ordináncának. Hirtelen és láthatólag egy orosz srappnell slivített át feletünk a levegőn. Patzák Kálmán — kikerülendő a srappnell robbanási területét — lovával oldalvást ugratott, szerencsétlenségére. A srappnell-löveg éppen újabb pozíciója körében robbant szét és egy szilánkj a homlokán érte a tábornokot, aki megtántorodott, aztán lebukott lováról. Esméletét ekkor még nem vesztette el és parancsot adott ordináncának a továbbiakra nézve. Sebe súlyos volt, de nem látzott életveszélyesnek. Ugy hallottam: inficiálás lett halálának okozója. Nem nyugszom, mig meg nem boszulom az életét. Legalább még tíz oroszát kell küldenem érte vérdíjjal a másvilágra, — mondta a közlegény mámoros lelkesedéssel.

— Istentisztelet a sebesültekért és elesetekért. A háboru kitörése óta már több ízben tartott alkalmi istentiszteletet Baltazár

Dezső dr. püspök, amikor imát mondott fegyvereink dicsőségéért. E hó 20-án, vasárnap reggel kilenc órakor a nagytemplomban. Baltazár püspök a sebesült katonákról és az elhunyt hősekről emlékező alkalmi istentiszteletet fog tartani. Az ünnepélyes és kegyeletes alkalomra a püspök a debreceni testületeket és egyesületeket is meghívta.

— Aczél főmérnök a hivatalában. A fegyelmi választmány legutóbb tartott ülésén elégtételt szolgáltatott Aczél Géza főmérnöknek és a csorna-ügyben ellene indított támadásokkal szemben fölmentette minden vád alól. Az erre vonatkozó határozat most jogerőre emelkedett s így Aczél Géza főmérnök ma elfoglalta hivatalát. A főmérnök hivatalba lépése nagy meglepetést keltett, mert két évi távolléte alatt erősen érezhető volt e kiváló tisztviselőnek nagy tudása és tehetsége.

— A Vörös Kereszt választmányi ülése. — A magyar Szent Korona Országai Vörös Kereszt Egyesületének debreceni választmánya e hó 16-án, szerdán délelőtt 11 órakor a vármegyeháza kis tanácstermében (II. em.) választmányi ülést tart, amelyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— A Népiroda munkásközvetítési osztályánál szeptember hó 14-én volt:

Munkáskínálat: Asztalos 56, festő 19, ács 21, szerelő 16, bádogos 11, rézműves 2, cipész és csizmadia 56, papucsos 2, földmunkás 8, betonos 1, gazdasági munkavezető 17, molnár 4, gépész 58, reszelővágó 1, gyári munkás 87, kefekötő 9, kazánfűtő 14, kályhás 1, kovács 25, fémesztergályos 2, kőműves 81, palafedő 1, lakatos 56, kárpitós 5, mezőgazdasági napszámos 295, mezőgazdasági cseléd 20, napszámosnok 126, süítő munkás 1, cukrász 1, szabó 47, varrónő 12, szijgyártó 1, kerégyártó 16, rajzoló 4, könyvkötő 1, fűszeres 4, szakácsnő 7, mindenes 12, mézárós 2, üzleti alkalmazott 36, borbély 6, elektrotechnikus 1, nyomdász 9, kertész 1, házmeister 2, kulcsár 1. Összesen 1155.

Munkás kereslet: Raktárba 200, kovács 12, mezőgazdasági munkásnő 16, gőzeke munkás 4, mezőgazdasági kocsis 30, borbély 8, m. szabó 3, szabó 2, csizmadia tanonc 1, csizmadia segéd 7, kerégyártó 2, mezőgazdasági cseléd 2, kondás 1, szobafestő 1, szakácsnő 1, cipész 21, mindenes 5, komenciós kocsis 3, béres 6, gulyás 1, kocsis 2. — Összesen 320.

— Új telefon-központ. A szatmárvármegyei Csenger községben a nagyváradi m. kir. posta- és távirada-igazgatóság f. évi szeptember hó 5-én új távbeszélő központot nyitott meg, mely a belföldi helyközi forgalomba is bevonatott.

— Mindazok, kik a háboruban elesettek és sebesültek kimutatására előfizettek, szíveskedjenek a kimutatást a kiadóhivatalban átvetetni.

Intézeti fehérneműek fiúk és leányok részére

ingek — nadrágok — zsebkendők
kötények — asztalneműek — paplanok
matracok

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Thierry A. gyógyszerész balzsama

egyedül valódi a zöld apácza védjeggyel.

Csalhatatlan gyógyhatású a szervek minden megbetegedésénél, köhögés, hányás, rekedtség, torokgyulladás, mellfájdalmak, tüdőbántalmak, különösen influenza, gyomor-bántalom, gyulladás, étvágytalanság, rossz emésztés, dugulás, fogfájás és szájbetegségek, égési sebek, kilyések stb.-nél. — 60 kis vagy 80 dupla, vagy 5 különleges csaldí tveg doboz és csomagolással K 20—Sztéküldés naponta 2-szer előrefizetés mellett Thierry A. Országgyógyászatára Pregrada, Rohitsch mellett, Török József gyógyszerész, Thalhammer és Seitz és Kocsmester Utóda Budapest és minden nagyobb gyógyszerár által az országban.

A Debreceni Független Újság

telefon száma:

Szerkesztőség 3-39

Kiadóhivatal 3-39 és 18

Nvonda 18

Jellegző leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A próbitérítésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Nyelvmesterről lakás vagy ellátás ellenében órákat adna. Timár-utca 19. Fehérné lakása.

2-3
iskolai tanulót

teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

Tábori borítékok 2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Szénvignetta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Kapucédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

A DEUTSCH-üzletekben tescheni vaj, Andrássy vaj, irós vaj es gvego vajas lptól turó mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmtáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

A ref. egyház bérpalotájában

(Hatvan-utca 1. szám, I. lépcső, I. em. 3. sz. alatt) egy modern tágas esetleg 2 szoba különbejáratu előszobával — gargon lakásnak vagy irodának azonnal kiadó. A nap folyamán bármikor megtekinthető.

Keresek olyan embereket kinek saját biciklijük van jelentkezni lehet délelőtt 9-től 11-ig. cím a kiadóban.

Labórteti szabályzat kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Lakást keresek 3-4-5 szobával, konyhával, esetleg fürdőszobával és mellékkelhelyiségekkel október 1-re. — Ajánlatok a kiadóhivatalba „Uj lakók” címre küldendők.

Tölgy makk eladási hirdetmény.

Az egri érseki uradalom felsőtárkányi erdejében (vasut állomás Felnémet) vizbő erdő rétekben két külön álló területen 500—500 számos sertés feljavítására alkalmas

makk termés

Egerben a jószág felügyelői hivatalban I. évi szeptember hó 24-én, d. e. 10 órakor tartandó versenytárgyalás útján el fog adatni.

A makk termő területek megtekintésére a felsőtárkányi erdőmesteri hivatalnál kell jelentkezni, ahol az érdeklődők vezetőt fognak kapni, ugyanott a feltételek megtekinthetők.

Eger, 1914. szeptember 4.

Érsek uradalmi felügyelőség.

Karszalagos

felvételnek.
Napikereset

biztos 4 korona
Cím a kiadóhivatalban.

KIADÓ gargon- lakás.

Az Egyház-tér 8. sz. a házban két utcai szoba, kapu alatti külön bejárattal, butorozva vagy üresen november elsejére kiadó. Továbbá kiadó egy kitünő borpince is. Ertekezhetni ugyanott Gáll Vilmos bír. végrehajtónál.

Makulatur papiros kapható a kiadóban.

Korona-Passzage Telefon 3-28.

Ma utoljára

AZ ÁLBECSÜLET

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Szárnyas barátaink. Tanulságos felvétel.
Kutyamódon felsült. Kacagató.
Fivérek titka. Életkép.
A zenekedvelő tanár. Humoros.
A család reménye. Bohózat.

Előadások este 6 órától éjjel 12-ig folytatással bemenettel.

Egyesleges helysarak: Páholy 4 személyre 2/K 50 fillér. Zsölyve, zártszék 50 fillér. I. hely 30 fillér. II. hely 20 fillér.

CSÜTÖRTÖKON — PÉNTEKEN

Teljesen új műsor !!